

Nyborg Slot - Levende kulturarv

Projektet

Nyborg Slot er et af de **vigtigste monumenter fra Danmarks middelalder.**

Borgen er opført som en ringmursborg med tårne og paladsbygning kort efter år 1200.

Projektet **Nyborg Slot – Levende kulturarv** fortæller Danmarkshistorie:

- På Nyborg Slot blev Danmarks første grundlov underskrevet i 1282
- Nyborg Slot var mødestedet for det danske parlament, Danehoffet, og dermed middelalderens Christiansborg (ca. 1250-1450)
- Nyborg Slot blev udpeget som kongens første faste residens i 1525

Projektet skal genskabe forståelsen af Nyborg Slot og Nyborg som hele Danmarks middelalderhovedstad.

Stedets unikke kulturarv bringes i spil til glæde for lokalsamfundet, besøgende og turister.

Projektet

Projektets hoveddele

- Restaurering af Kongefløjen (et monument truet af forfald) – *restaureret 2018-21.*
- Nyfortolkning af Nyborg Torv (tidligere historisk turneringsplads) – *indviet 27. nov. 2020.*
- Bygge- og formidlingsprojektet på borgholmen med en nyfortolkning af den firfløjede ringmursborg – *forventet byggetid 3 år.*

Projektets parter

Projektet gennemføres i et partnerskab mellem Slots- og Kulturstyrelsen, Nyborg Kommune, Realdania, A.P. Møller Fonden og Østfyns Museer.

A.P. MØLLER FONDEN

10 års grundigt arbejde

2010-12	Idéudvikling og vision
2009-20	Omfattende arkæologiske undersøgelser i takt med projektets udvikling
2015	International arkitektkonkurrence udskrives
2016	Vinderprojektet fra Cubo Arkitekter offentliggøres
2016-19	Vinderforslaget bearbejdes, tilpasses og forfines
2018-21	Restaurering af Kongefløjen
2019, juni	Bygningsfrednings- og fortidsmindemyndighed godkender projektet
2019, juli	Fire foreninger påklager dispensationen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet
Efterår 2019 - dec. '20	Renovering af Torvet
2020, juni	Folketingets Finansudvalg vedtager budget og bevilger Statens andel til det ajourførte projekt
2020, december	Miljø- og Fødevarerklagenævnet træffer afgørelse

Bygge- og formidlingsprojektet skal fortælle Danmarkshistorie og bevare monumentet skånsomt

Bygge- og formidlingsprojektet

Nøglebegreber

- Formidling i høj kvalitet af det unikke monument på det autentiske sted.
- Tilgængelighed for alle.
- Formidling og forståelse af borgens form og funktion.

Projektets indhold

- Nyfortolkning af ringmuren.
- Forhøjelse af Vagttårnet (oprindeligt 30-35 m, fremover 18-19 m): Udsigtspunkt og formidling af borgens strategiske betydning og beliggenheden ved det centrale Storebælt.
- Ny formidlingsbygning: Skaber tilgængelighed for alle i Kongefløj og Vagttårn. Formidler historien på stedet. Skåner Kongefløjen for moderne publikumsfaciliteter.
- **Nyborg Slot – Levende kulturarv** formidler kort sagt 400 års Danmarkshistorie.

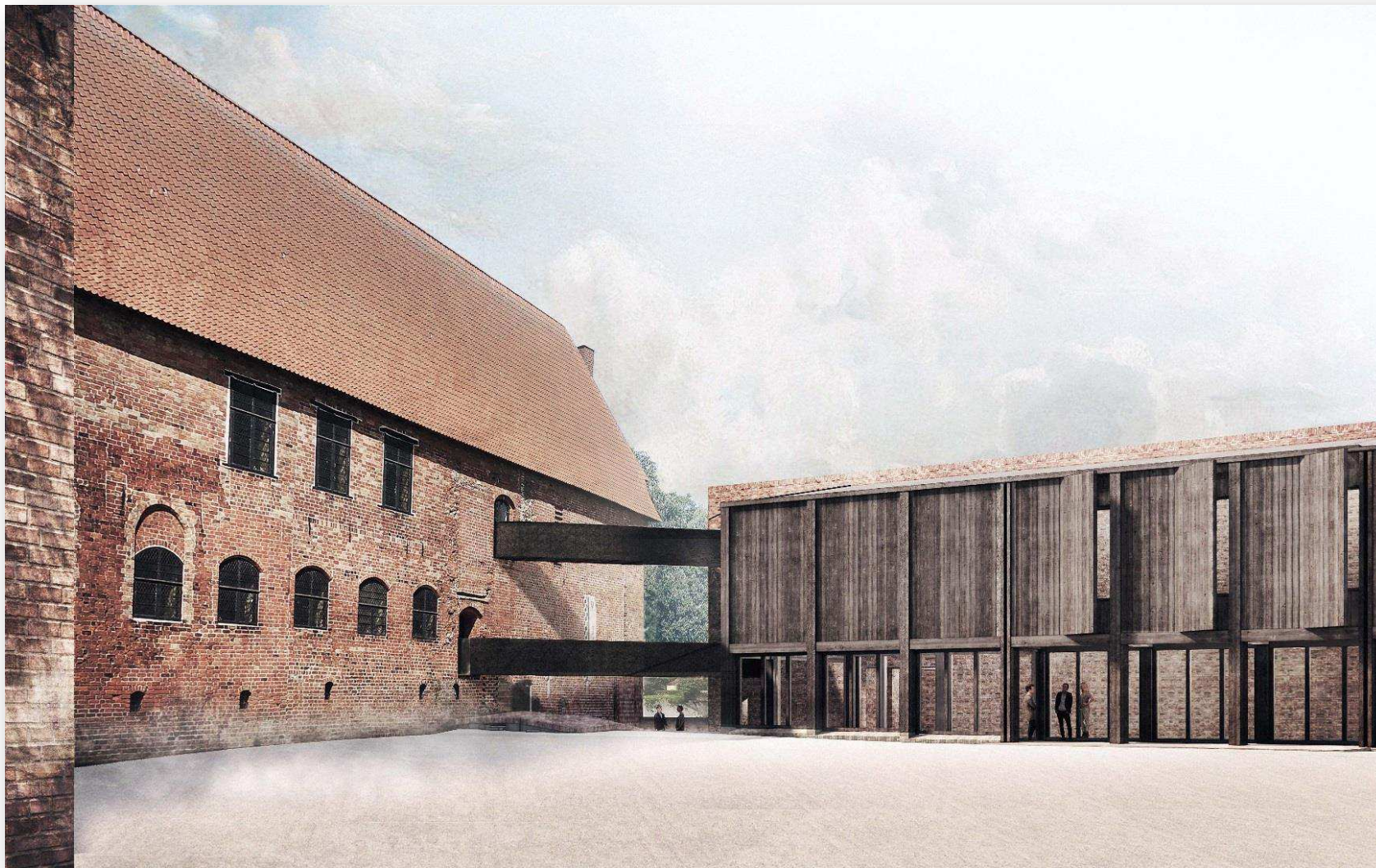
Stor respekt for fortidsmindet

Nyborg Slot er både et fredet bygningsanlæg og et fredet fortidsminde.

Restaurering og nybyggeri sker på baggrund af 10 års omfattende og særdeles **grundige arkæologiske undersøgelser**. Undersøgelserne har gjort det muligt både at bygge nyt og bevare fortidsmindet.

Den nødvendige forbindelse mellem Kongefløjen og nybyggeriet

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse og Museumsloven

Museumslovens overordnede formål i kapitel 1, §1, stk. 1 er:

”at sikre kulturarv og naturarv i Danmark og udvikle betydningen af disse i samspil med verden omkring os.”

og i kapitel 1, §2 at:

”aktualisere viden om kultur- og naturarv og gøre denne tilgængelig og vedkommende”
”udvikle anvendelse og betydning af kultur- og naturarv for borgere og samfund”
”sikre kultur- og naturarv for fremtidens anvendelse.”

Afgørelsen fokuserer på, om der kan meddeles dispensation fra Museumslovens § 29 e, stk. 1, til bygge- og formidlingsprojektet som helhed.

Museumslovens kapitel 8a, §29 e, stk. 1: *”Der må ikke foretages ændring i tilstanden af fortidsminder...”*, men åbner i §29 j op for **dispensationer i særlige tilfælde**.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse og Museumsloven

Flertallet i nævnet (4 ud af 7 medlemmer):

*”Et flertal af Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer finder, at **Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse bør ændres til et afslag**. Flertallet har lagt vægt på, at museumslovens § 29 e, stk. 1, er en **forbudsbestemmelse**, og at praksis som følge heraf er restriktiv. Flertallet finder, at hensynet til de formidlingsmæssige interesser ikke opvejer projektets omfattende fysiske og visuelle indgreb i fortidsmindet, herunder de arkæologiske lag. Flertallet har endvidere lagt vægt på, at en dispensation vil kunne medføre en uønsket **præcedensvirkning**.”* (afgørelsen s. 13)

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse og Museumsloven

Et mindretal i nævnet (3 ud af 7 medlemmer):

*”...finder, at der er tale om et sådant **særligt tilfælde**, der kan begrunde en dispensation. Mindretallet har lagt vægt på, at det konkrete projekt skal understøtte formidlingen af Nyborg Slots historie, at projektet vil virke **fremmende for forståelsen og oplevelsen af fortidsmindet og dets funktion**, samt at projektet er udarbejdet på baggrund af omfattende arkæologiske undersøgelser. Mindretallet har endvidere vurderet, at en dispensation til projektet vil have en **begrænset præcedensvirkning, som følge af projektets helt særlige karakter**. Det er mindretallets opfattelse, at det forhold, at der er tale om et omfattende indgreb i fortidsmindet i det konkrete tilfælde opvejes af de særlige formidlingsmæssige interesser, der knytter sig til Nyborg Slotsholm.” (afgørelsen s. 13)*

Klagenævnet fortolker således Museumslovens dispensationsmulighed forskelligt i relation til lovens helt overordnede formål.

Status

Afgørelsen bremser muligheden for at formidle, tilgængeliggøre og skabe forståelse for det imponerende borganlæg i Nyborg, som har spillet en helt afgørende rolle i vores fælles Danmarkshistorie:

- På Nyborg Slot blev Danmarks første grundlov underskrevet.
- Nyborg Slot var mødestedet for det danske parlament, Danehoffet, og dermed middelalderens Christiansborg.
- Nyborg Slot blev udpeget som kongens første faste residens.

Status: Nyborg Slot og byggepladsen, august 2020

